

**Одеський національний університет імені І. І. Мечникова**  
**Геолого-географічний факультет**  
**Кафедра морської геології, гідрогеології, інженерної геології та палеонтології**

**Силабус**  
**" Виробнича практика зі спеціальності "**

<b>Обсяг</b>	Загальна кількість: кредитів 6; годин - 180; залікових модулів - 3; змістовних модулів - 3
<b>Семестр, Рік</b>	I/ IV
<b>Дні, Час, Місце</b>	за розкладом занять
<b>Викладач (і)</b>	Кадурін Сергій Володимирович; кандидат геологічних наук, доцент кафедри інженерної геології і гідрогеології
<b>Контактний телефон</b>	0482687693
<b>Е-mail:</b>	enggeo@onu.edu.ua
<b>Робоче місце</b>	кафедра інженерної геології і гідрогеології
<b>Консультації</b>	очні консультації: середа з 14.00-15.00

### **КОМУНІКАЦІЯ**

Комунікація зі студентами буде здійснюватися наступним чином:  
e-mail: enggeo@onu.edu.ua  
телефон: 0482687693  
аудиторія: за розкладом

**АНОТАЦІЯ КУРСУ** (місце даної дисципліни в програмі навчання; мета курсу; тематика)

**Предмет** – студенти проходять виробничу практику за фахом в виробничих, науково-дослідних і проектно-вишукувальних організаціях і установах Держгеолслужби, Агенції з водних ресурсів, Держбуду та інших відомств України для ознайомлення з фактичною роботою підприємств та організацій геологічного спрямування в умовах сучасного ринку.

**Пререквізити:** Основою для вивчення дисципліни «Основи геологічної інтерпретації геофізичних даних» є нормативні курси – «Загальна геологія», «Геолого-розвідувальна справа», «Структурна геологія і геокартування», «Геоморфологія з основами четвертинної геології», «Мінералогія і кристалографія», «Основи геофізики». В подальшому знання та вміння отримані в результаті проходження практики будуть використовуватися для вивчення таких навчальних дисциплін як «Регіональна геологія», «Геотектоніка», «Економічна геологія та організація геолого-розвідувальної роботи», написанні кваліфікаційної робота бикилавра.

**Мета практики** - є знайомство студента зі своєю спеціальністю безпосередньо в виробничих умовах, а саме: знайомство з організаційною структурою бази практики, підрозділів, що проводять геологічні роботи; знайомство з методами і технічними засобами, а також методикою вирішення тих, чи інших виробничих задач.

**Завдання дисципліни:** -

- а) набуття досвіду щодо роботи з польовими і лабораторними приладами, що використовуються при проведенні геологічних, гідрогеологічних і інженерно-геологічних досліджень;
- б) набуття практичного досвіду щодо організаційної роботи в низових ланках структурних підрозділів бази практики.

**Очікувані результати.** Здобувач повинен:

**знати:**

- а) організаційну структуру бази практики і конкретного підрозділу, техніку проведення польових, лабораторних і камеральних робіт;
- б) геологічну будову району і особливості гідрогеологічних і інженерно-геологічних умов;

- в) методи визначення основних показників згаданих вище умов, а також методика розв'язання завдань, що передбачені проектом, чи геологічним завданням;
- г) методи збору, обробки первинних даних і інтерпретації результатів;
- д) зміст природоохоронних обмежень, яких необхідно дотримуватись при проведенні робіт;

**вміти:**

- а) проводити основні польові геологічні, в тому числі морські геологічні, гідрогеологічні і інженерно-геологічні дослідження;
- б) обробляти і інтерпретувати одержані дані, у тому числі - з використанням сучасних обчислювальних засобів ПЕОМ;
- в) скласти заключний документ (звіт, надати рекомендації) за матеріалами досліджень.

**ОПИС КУРСУ**

**Форми і методи навчання**

Практика буде проведена у формі організації самостійної роботи студентів (180 год.).

Основна підготовка студентів здійснюється на підприємствах та в організаціях, та у значній мірі покладається на самостійну роботу студентів денної форми навчання під час семестру. Під час проходження практики використовуються методи навчання: словесні (пояснення); наочні (демонстрація Power Point); практичні (практичні роботи); робота з підручником (під керівництвом викладача, самостійна робота студентів).

**Перелік тем (загальні блоки)**

Зміст практики значною мірою залежить від відомчої підпорядкованості організації - бази практики та задач, які вирішує той чи інший підрозділ (партія, загін).

Основними базами практики є організації та установи, що розташовані в м.Одеса, в Одеській та Миколаївській областях. Щодо відомчого їх статусу, то вони підпорядковані як державним установам - Держгеолслужбі України, Державної Агенції з водних ресурсів України (Одеська гідрогеолого-меліоративна експедиція, проектно-вишукувальний Інститут «УкрпівденДІПРОводгосп»), Мінінфраструктури України (ДП «ЧорноморНДІпроект»), МОЗ України (ДУ «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології»), МО України («Одеський проектний інститут»), Одеській міській раді (Управління інженерного захисту території міста та розвитку узбережжя), а також організаціям і установам з приватною формою власності (ВСФ «Гідрогеосервіс», ВФ ПП «Центр інженерно-проектних досліджень») та іншим. Можливий зміст виробничої практики зі спеціальності в залежності від бази практики наведено в таблиці.

Таблиця. Можливий зміст практики студентів (на прикладі основних баз).

Підприємства	Види робіт і досліджень
1. ДРГП «Причорномор-геологія»	1 - участь у гідрогеологічних зйомках рівного призначення; 2 - участь у еколого-геологічних обстеженнях з відбором проб геологічного середовища на лабораторні дослідження, вивченням динаміки рівня та хімічного складу підземних вод у природних і порушених умовах; 3 - участь в пошуках і розвідці родовищ підземних вод господарсько-питного, технічного, бальнеологічного призначення; 4 - участь у камеральних роботах за результатами досліджень.
2. ДНУ «Центр проблем морської геології, геоєкології та осадового рудоутворення НАН України» (ДНУ "Моргеоєкоцентр	1 - участь у польових геологічних, морських геологічних і геоєкологічних дослідженнях на шельфі Чорного та Азовського морів: локації бокового огляду, вивченні зразків порід і осадків; 2 - участь у камеральних роботах.

НАН України")	
3.Одеська гідрогеолого-меліоративна експедиція	1 - участь у режимних спостереженнях за рівнем ґрунтових та межпластових вод, хімічним складом, складовими частинами балансу ґрунтових вод лізіметричним і іншими методами, дренажним стоком; 2 - участь у щосезонних відборах проб ґрунтових вод на зрошуваних землях, дренажних і зрошувальних вод; 3 - оцінка гідрогеолого-меліоративного стану зрошуваних земель, обґрунтування його поліпшення на окремих ділянках; 4 - оцінка ефективності роботи дренажних систем і обґрунтування заходів її підвищення.
4.Інститут «УкрпівденДІПРО-водгосп»	1 - участь у вишукувальних роботах з метою реконструкції діючих зрошувальних і дренажних систем; 2 - участь у вишукуванні в зв'язку з обґрунтуванням впливу об'єктів, що проектуються, на довкілля: у тому числі на його геологічну складову.
5. Інститут «ЧорноморНДІ-проект»	1 - участь в інженерно-геологічних вишукуваннях з метою проектування будівництва або реконструкції портів і різноманітних портових споруд; 2 - знайомство з методами польового та лабораторного вивчення фізичних і механічних властивостей ґрунтів (порід); 3 - участь у поточній камеральній обробці матеріалів польових і лабораторних досліджень.
6. Одеська філія Українського інституту «УкрНДІпроект-реконструкція»	1 - участь у виконанні польових робіт (переважно інженерно-геологічні вишукування на майбутніх будівельних майданчиках для промислового і цивільного будівництва); 2 - знайомство з лабораторними методами вивчення фізико-механічних властивостей гірських порід.
7. ДУ «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології»	1 - режимні гідрологічні і гідрогеологічні спостереження по мережі водопунктів в санаторно-курортній зоні, обробка матеріалів польових і лабораторних досліджень; 2 - участь у оцінці впливу техногенних факторів на характеристики бальнеологічних об'єктів і ресурсів мінеральних підземних вод і лікувальних мулів.

Викладене вище показує, що в залежності від баз практики студент має можливість брати участь у більш або менш повному комплексі досліджень геологічного, морського геологічного, інженерно-геологічного та гідрогеологічного спрямування, на деяких базах з елементами екологічної геології.

Безпосередня участь студентів у виконанні конкретних виробничих завдань повинна супроводжуватись не тільки попереднім доскональним знайомством з проектом на проведення робіт, але й вивченням літературних і фондових матеріалів, що висвітлюють геологічну будову, гідрогеологічні та інженерно-геологічні умови району.

студент має одержати навички:

- роботи з польовими і лабораторними приладами, що викривуються при проведенні гідрогеологічних і інженерно-геологічних досліджень;
- організаційної роботи в низових ланках структурних підрозділів бази практики.

#### Рекомендована література

- Про вищу освіту : Закон України 1556-VII від 01.07.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
- Про освіту : Закон України 2145-VIII від 25.09.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

- ДБН В. 1.1-46:2017 Інженерний захист територій, будівель і споруд від зсувів та обвалів. Основні положення: [Чинний від 01.11.2017]. К. : Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. – 2017. – 43 с.
- Інструкція із застосування класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр до родовищ питних і технічних підземних вод. ДКЗ України, К. 2000. - 48 с
- Навчальна гідрогеологічна та інженерно-геологічна практика: навч. посіб. / Ф. В. Чомко, І. В. Удалов. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 192 с
- Польові геологічні практики : навч. посібник / А. О. Сіворонов, Л. В. Генералова, Т. С. Дворжак. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 226 с.
- Природничі проблеми національної безпеки України у викликах новітньої історії: монографія [Рудько Г.І., Стецюк В.В., Біланюк В.І., Бондаренко Е.Л., Бортник С.Ю., Гавриш Н.С., Даценко Л.М., Іванік О.М. та ін.] (за ред. Рудька Г.І., Стецюка В.В.). - Київ – Львів – Гейдельберг – Малага – Черцівці, Букрек, 2019. - 504 с.
- Михайлов В.А., Курило М.М. (2015). Базові терміни і поняття економічної геології. Навчальний посібник. К.:ВПЦ «Київський університет», 527.
- Організація та проведення геологічного до вивчення раніш закартованих площ масштабу 1: 200 000, складання та підготовка до видання Державної геологічної карти України масштабу 1 : 200 000. Інструкція. Геолог України. К.:ДГП «Геоінформа», глави 1-8, 296.
- Організація та проведення геолого-зйомочних робіт і складання та підготовка до видання Геологічної карти України масштабу 1: 50 000 (1:25 000), (2002). Інструкція. Департамент геології та використання надр Міністерства екології та природних ресурсів України. К.:Видавничий центр УкрДГРІ, глави 1-7, 204.

#### Політика оцінювання

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінка за національною шкалою	Практична підготовка
	Здобувач освіти
Відмінно	Студент повністю виконав програму практики; звіт за структурою, обсягом, змістом відповідає вимогам програми практики; основні положення звіту глибоко обґрунтовані і логічні; звіт має якісне оформлення; під час захисту звіту студент аргументовано доводить набуття ним практичних навичок, передбачених програмою практики .
Добре	Завдання практики виконано. Студент повністю виконав програму практики; звіт за структурою, обсягом, змістом відповідає вимогам програми практики; основні положення звіту достатньо обґрунтовані; незначне порушення послідовності; захист звіту дозволяє виявити

	наявність необхідних практичних умінь передбачених програмою практики. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від кафедри – «добре»
Задовільно	Завдання практики виконано не в повному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки; основні положення звіту недостатньо обгрунтовані з порушенням послідовності; задовільна якість оформлення звіту; захист звіту з незначними недоліками, які студент усуває за допомогою викладача. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від кафедри – «задовільно».
Незадовільно з можливістю повторного складання	Студент виконав більше 50% практики. Звітна документація оформлена з помилками, на захисті звіту студент непереконливо відповідає, очевидно є нестача теоретичних та практичних знань, студент не вміє робити висновки, характеристика керівника практики є негативною
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач не виконав запланованих завдань практики і виявив повну невідповідність до практичної діяльності на репродуктивному та конструктивному рівнях майбутньої професійної діяльності.

### **Самостійна робота студентів.**

Робота студентів складається з самостійного вивчення з певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Самостійна робота (СР) контролюється у вигляді тестів, контрольних робіт, колоквиумів і звітів. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання які вимагають від студента систематичну самостійну роботу.